Latvijas Mediju ētikas padome

Biedrība “Latvijas Mediju ētikas padome”

Ētikas padomes atzinums
Nr. 24/2026

Rīgā, 2026. gada 13. oktobrī

Biedrības “Latvijas Mediju ētikas padome” (turpmāk tekstā – “Biedrība”) Ētikas padome (turpmāk – “Ētikas padome”) 2026. gada 24. septembra sēdē šādā sastāvā: Andrejs Mēters, Toms Ostrovskis, Anda Rožukalne, Baiba Liepiņa, Guntars Līcis, Raivis Spalvēns, Aleksandrs Mirlins, Olga Dragiļeva

konstatē:

[1] Biedrības valde 2026. gada 18. augustā saņēma “AS TV Latvia” (turpmāk tekstā – “Sūdzības iesniedzējs”) iesniegumu (turpmāk tekstā – “Sūdzība”) par Latvijas Sabiedriskā medija (turpmāk tekstā – “Medijs”) raidījuma “Panorāma” 2026. gada 7. augusta sižetu un portāla lsm.lv publikāciju “Saeimas komisija plāno lūgt paskaidrot Dombravas izteikumus par novērošanas kamerām uz robežas” (turpmāk tekstā – “Materiāli”).

[2] Sūdzības iesniedzējs informē, ka Medijs Materiālos izmantojis un analizējis Sūdzības iesniedzēja veidoto TV24 raidījuma “Runāsim atklāti!” radīto un pausto intervijas saturu, nenorādot tā sākotnējo avotu. Citi mediji, kas savos materiālos atspoguļoja intervētā ministra pausto informāciju un citātu, precīzi norādīja avotu, savukārt Medijs apzināti nav nosaucis avotu, tā vietā izmantojot vispārīgu un anonimizētu frāzi: “Iekšlietu ministrs Jānis Dombrava (Nacionālā apvienība) šonedēļ kādā televīzijas raidījumā paziņoja...” un tālāk izmantojis citēšanas pārstāsta formu, lai gan pārstāstītais saturs un tā būtība ir nepārprotami gūta no TV24 raidījuma.

Sūdzības iesniedzējs uzsver, ka sabiedriskajam medijam ir jābūt žurnālistikas standartu un ētikas paraugam. Demonstrējot praksi, ka citu mediju iegūtu informāciju un radīto saturu var brīvi izmantot un analizēt, apzināti izdzēšot vai padarot anonīmu oriģinālo avotu, tiek dots signāls visai nozarei, ka profesionālā cieņa pret kolēģu darbu ir sekundāra un ignorējama.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka Medijs ir pārkāpis Biedrības Ētikas kodeksa 4.9. punktu, kas paredz , ka medijiem, kas izmantojot kādu sveša darba fragmentu kā citātu vai pat tikai pārstāstot būtiskāko, obligāti jālieto atsauce uz oriģinālu.

Sūdzības iesniedzējs lūdz Ētikas padomi izvērtēt Medija rīcības atbilstību Ētikas kodeksam, kā arī sniegt skaidrojumu un vadlīnijas medijiem par korektu citēšanu un avotu norādīšanu gadījumos, kad cita medija saturs tiek pārstāstīts vai izmantots par pamatu tālākai analīzei.

[3] Atbilstoši Biedrības Statūtu 6.2. punktam Biedrības valde Sūdzību nosūtīja Medijam, aicinot izvērtēt tā rīcības atbilstību Ētikas kodeksam un sniegt Biedrībai skaidrojumu.

[4] Atbildes vēstulē Medijs skaidro, ka pēc iepazīšanās ar Sūdzību ir izvērtējis Materiālus un secinājis, ka frāze “kādā televīzijas raidījumā” bija pārāk vispārīga un ka TV24 kā sākotnējā ziņas avota neminēšana “Panorāmas” sižetā neatbilda profesionālajai ētikai un labai praksei. Medijs atvainojas TV24 par atsauces trūkumu. Medijs informē, ka portālā LSM.lv attiecīgā publikācija ir precizēta, norādot TV24 raidījumu kā sākotnējo informācijas avotu. Arī Latvijas Televīzijas Ziņu dienestā ir pārrunāti avotu norādīšanas principi, lai Medija prakse atbilstu profesionālās ētikas standartiem.

Medijs skaidro, ka informācijas pārstāsts pats par sevi nav ne autortiesību, ne ētikas normu pārkāpums – tā ir žurnālistikas standarta prakse, kad informācija jāpasniedz lakoniskāk un integrējot to plašākā sižeta kontekstā, kā tas bija šajā gadījumā. Tāpat svarīgi, ka fakts vai ideja netiek sagrozīta, un šajā materiālā ministra teiktais tika atspoguļots precīzi. Tomēr Medijs uzskata, ka godprātība pret

citu mediju darbu pilnīgi noteikti ir jāievēro. Medijs gan nepiekrīt Sūdzībā minētajam, ka pieļautā redakcionālā kļūda būtu uzskatāma par "bīstamu neētisku precedentu" vai apzinātu mēģinājumu slēpt avotus un ignorēt citu mediju ieguldījumu. Tas skaidro, ka sabiedriskais medijs ciena komerciālo mediju darbu un uzskata tos par svarīgiem informācijas daudzveidības un plurālisma veidošanā Latvijā. Saistībā ar mediju prakses problemātiku, Medijs piemin arī nepieciešamību ievērot ētiskos aspektus ar Sūdzības iesniedzēju saistītās mediju grupas (kurai pieder TV24 un ziņu portāls LA.LV) darbā. Medijs augstu novērtē, ka tā bieži izmanto un pārpublicē sabiedriskā medija materiālus. Taču nereti tas notiek, izmantojot pārspīlētus, sensacionālus un maldinošus virsrakstus, kam pievienoti LSM materiāli. Kā nesenu spilgtu piemēru Medijs min portālā LA.LV publicēto rakstu ar virsrakstu '"Spāņi aiz šausmām mēmi!" Dombravas vēstule sacēlusi vētru Latvijā, bet ko par to domā spāņi?", kas tapis, balstoties uz LTV demonstrēto sižetu, bet rada maldīgu priekšstatu un nevajadzīgu rezonansi par materiāla saturu. Medijs cer uz kolēģu abpusēju cieņu.

[5] Biedrības valde Sūdzību, informāciju par Materiāliem un Medija atbildi nodeva izskatīšanai Biedrības Ētikas padomei atbilstoši Biedrības Statūtu 6.1.1. punktam.

Ievērojot konstatēto, Ētikas padome secina:

[6] Nedz normatīvie akti, nedz Biedrības Statūti vai Ētikas kodekss nedod tai tiesības sniegt apstākļu juridisko vērtējumu un vērtēt Materiālu atbilstību likumu normām. Biedrības Ētikas padome Materiālus un Sūdzībā norādīto vērtē atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksa nosacījumiem.

[7] Medija pieļautā kļūda nebūtu uzskatāma par "bīstamu neētisku precedentu". Latvijas mediju vidē atsauču korekta lietošana un materiālu tālākizmantošana dažāda formāta mediju materiālos joprojām ir saistīta ar problēmām. Tā nereti ir aktuāla arī ziņu materiālos, īpaši, kad kāda medija sākotnēji iegūtā informācija nonāk sabiedrības dienaskārtībā un kļūst par vispārzināmu, plaši izplatītu informāciju. Ētikas padome apsvērs profesionālu diskusiju par šo jautājumu, lai sekmētu profesionālo principu labāku izpratni un piemērošanu.

[8] Medija rīcība pēc Sūdzības saņemšanas bijusi godprātīga. Pielaisto kļūdu tas ir ātri atzinis un labojis..

[9] Ievērojot secināto, Andrejs Mēters, Toms Ostrovskis, Baiba Liepiņa, Guntars Līcis, Anda Rožukalne, Aleksandrs Mirlins, Raivis Spalvēns, Olga Dragiļeva balso, ka Medija rīcībā netiek konstatēts Biedrības Ētikas kodeksa pārkāpums.

Ētikas padomē nolemts:

1. Medija rīcībā nav konstatēts Biedrības Ētikas kodeksa pārkāpums.
2. Lēmumu paziņot Sūdzības iesniedzējam un Medijam.
3. Lēmumu publicēt Biedrības interneta vietnē un izplatīt informāciju par to atbilstoši Biedrības Statūtu 6.6. punkta noteikumiem.
4. Apsvērt jautājumu par atsauču lietošanu iekļaut mediju nozares diskusijā, lai sekmētu profesionālo principu labāku izpratni un piemērošanu.